

«مدرسه‌ی هوشمند»

آموختنی‌ها

- ۱ آشنایی دانش‌آموزان با کاربرد فناوری در زندگی
- ۲ حریت گسترش دایره واژگان با استفاده از پرسندنده
- ۳ آشنایی با مفهوم کنایه

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

مستجاب: پذیرفته شده	توفیق: سعادت	نمایان شد:
کامران: پیروز، موفق	ذات: وجود	استقبال: پیشواز
صواب: راست، درست	ذکر:	قلم نوری:
مجازی: غیر واقعی	کژ:	فناوری:
منع کردن: مانع شدن، باز داشتن	حامی: حمایت‌کننده	ریز نقش:
قاضی: حاکم، داور	لفظ: کلام	منتقل: جابه‌جا شدن
ناظر: بینا	می‌سراییم: شعر می‌گوییم	فضل: بخشش
	دلشین: جذاب، زیبا و تشنگ	رحمت:
	رطب: خرما	تثا: ستایش

کلمات متضاد

مهربانی = نامهربانی	حاضر = غایب	مجازی = واقعی
---------------------	-------------	---------------

کلمات هم‌خانواده

واقعی، واقعیت، واقعاً	مستجاب، اجابت	فضل، فاضل
انتقال، منتقل	نفس، تنفس	توفیق، موفق، موفقیت
	عمیق، عمق، اعماق	رحمت، رحمان، رحیم، رحم

درس هفتم در رابطه با مدرسه هوشمند و امکاناتی است که در این مدراس وجود دارد. دانش آموزان عزیز آیا تا به حال امکانات آموزشی مربوط به مدرسه خودتان فکر کرده‌اید؟ چقدر این امکانات باعث رشد آموزشی و پیشرفت شما شده است؟

مبتاب اولکین روزی بود که به مدرسه‌ی جدید می‌رفت. مدرسه‌ی جدید مبتاب با مدرسه‌ی قبلی او خیلی فرق داشت. همه چیز پیشرفته‌تر از آن بود که او تصور می‌کرد. در هنگام وارد شدن به کلاس دستشان را روی صفحه‌ی رنگی شبیه به گوشی لسی قرار می‌دادند و به این طریق حضورشان را در کلاس اعلام می‌کردند. بچه‌ها دارای تختی هوشمند بودند که با قلم نوری کار می‌کرد و به کمک نرم‌افزارهای آموزشی و آزمایشگاه مجازی آموزش می‌دیدند.

درس و کلاس و مدرسه برای مبتاب، زیبایی تازه‌ای پیدا کرده بود. شب که خانواده دور هم جمع بودند مبتاب از اولکین روز مدرسه گفت و نشانی پایگاه رایانه‌ای مدرسه را به پدر و مادرش داد. سپس کنار پدر نشست و سوری به پایگاه مدرسه زدند و عکس‌های هم کلاسی‌ها و معلم‌ها را دیدند. پدر مبتاب که خیلی لذت برده بود گفت: «فناوری و پیشرفت‌های علمی، هر بیننده و شنونده‌ای را شگفت‌زده می‌کند.»

بخوان و بدان

ساخت واژه‌ی جدید با «نده»

درونا: گوینده‌ی تلویزیون مطالب بسیار جالبی بیان می‌کند. شنونده با دقت به مطالب گوش می‌دهد. راننده با احتیاط رانندگی می‌کند. نویسنده بسیار زیبا می‌نویسد و خواننده بسیار زیبا می‌خواند.

برنا: چه خبر شده، چقدر کلمات شبیه به هم می‌گوئی؟

درونا: اگر بعضی از کلمه‌ها را با (نده) ترکیب کنیم، کلمه‌ی جدیدی با معنی جدید به وجود می‌آید.

برنا: بعضی از واژه‌ها در زبان فارسی معنای فاعلی دارند یعنی با شنیدن این کلمات می‌دانیم که این شخص عمل کننده به این کار است. مثلاً کلمه بیننده یعنی شخصی که چیزی یا کسی را می‌بیند.

برنا: حالا من هم هر کدام از کلمه‌هایی که شنیده‌ام را دقیق‌تر می‌نویسم:

کنایه

وقتی درباره مطلبی به‌طور غیرمستقیم صحبت می‌کنیم، به آن کنایه می‌گوییم. کنایه سخنی است که دو مفهوم دور و نزدیک دارد و منظور نویسنده معنای دور آن است.

مانند: فلانی در خانه‌اش باز است ← کنایه از مهمان‌نواز بودن

اهلادان

دانش آموز باهوش با توجه به متن درس جاهای خالی را پر کن. سپس از روی آن به دوستت املا بگو.

باران، نم نم می‌بارید. مَتاب کیفش را برداشت و از خانه بیرون آمد. نفس کشید و از هوای دلنشین بهاری بُرد پدرش تازه به این شهر، شده بود و این اولین روزی بود که او به مدرسه‌ی جدید می‌رفت. مدرسه‌ی جدید دو کُچه با خانگی آن‌ها داشت. وقتی وارد مدرسه شد خودش را کرد. پس وارد کلاس شد. رایانهای روی میز معلم بود و چیزی هم از سقف به تختگی سفید جلوی کلاس، نور می‌تاباند. مَتاب با و پرس و جو فهمید که آن، تختگی است. دانش آموزان برای نوشتن روی تختگی هوشمند به کُچ نداشتند؛ بلکه از و گاهی از انگشتان دست، استفاده می‌کردند که برای مَتاب خیلی جالب بود.

الف: کلمه‌های مناسب را از درس پیدا کن و در جای خالی بنویس.

- هفت حرفی
- بدون نقطه
- سه دندانه
- پنج نقطه

ب: نام هم کلاسی‌هایت را به ترتیب حروف الفبا بنویس. (۶ مورد)

تمرین

۱ به حلقه‌ها کمک کن هر کلمه را به پسوند مناسب برسانند.

خود هیجان یاز دختر هنر
شوره نغمه

انگیز مند ناهذیر نده زار

ک خواه

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: فناوری و پیشرفت علم کلرها را خطرناک کرده است.

ب: خواننده یعنی شخصی که چیزی را می‌گوید.

پ: داستان مدرسه هوشمند در فصل زمستان رخ داده است.

ت: مخالف واژه «همایان»، پنهان است.

۳ کلمه‌های هم‌معنی را هم رنگ کن.

بیگار کامران ستایش احسن فناوری مزه درخت ثنا

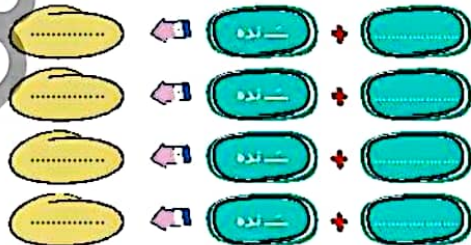
صواب پیشرفت علمی استقبال علاف طعم موفق پیشواز آفرین

۴ با توجه به واژه‌های زیر، در جاهای خالی کلمات مناسب بنویس.

یاب - سار - دو - شکن

..... + نده
..... + نده
..... + نده
..... + نده

۵ جلهای خالی را با کلمه‌های (بس، و، بعد، اولین) کامل کن.

مسابقت روزی بود که به مدرسه‌ی جدید می‌رفت. بچه‌ها داستان را روی صفحهای رنگی قرار می‌دادند و وارد کلاس می‌شدند. مسابقت نشانی پایگاه رایانه‌ای را به پدر و مادرش داد. کنار پدر نشست با هم سری به پایگاه مدرسه زدند.

۶ همه‌ی ضرب‌المثل‌های زیر، با واژه‌ی «سر» و «آب» شروع شده. با کمک بزرگ‌ترها آنها را کامل کن.

“ آب از دستش ”	“ آب پاکي را ”
“ سر بی‌گناه پای دالر ”	“ سرش تو ”
“ آب در کوزه ”	“ آب که به جامونه ”
“ سر را با پنبه ”	“ سرش از خودش ”

۷ الف: با توجه به شعر زیبای نیایش جلهای خالی را تکمیل کن.

خواننده، تریس به حال بندگان خویش
 می‌سرایم زبان در شرح ذکرت
 الباء جز تو، می‌پناهیم
 ب: بعد از تکمیل شعر بالا قافیه‌های سه بیت را بنویس.

۸ هر دسته از کلمات را از کوچک به بزرگ مرتب کن.

- الف: سال - روز - ماه
 ب: نوجوان - کودک - جوان

۹ برای چند دقیقه به کتاب «بخوانیم، خودت فکر کن. می‌توانی آن را ورق بزنی. حالا به سؤالات زیر پاسخ بده.

الف: از کدام درس‌ها خیلی لذت بردی؟

ب: دلیل علاقه‌ات چه بود؟

پ: دوست داری کتاب «بخوانیم، چگونه کتابی باشد؟

داستان خنده‌دار زیر را مرتب کن و جمله‌ها را بخوان.

راندۀ کامیون از داخل آینه پشت سرش را دید.

میزار موری که دلقه‌کش است / که جان دارد و جان شیرین خوش است،

راندۀ کامیون با خود گفت: «گناه دارد بگذارم تا از من سبقت بگیرد.»

روزی کامیون و یک اتومبیل ژبان در جاده حرکت می‌کردند.

که ماشین ژبان می‌آید و روی شیشه‌ی آن نوشته شده بود:

ظفل نبین چه ریزه بشکن بین چه تیزه

وقتی که اتومبیل ژبان از کامیون سبقت گرفت راندۀ نوشته پشت ژبان را خواند:

مراحل نوشتن یک انشا با موضوع «هنر» را تکمیل کن.

الف: بند مقدمه را بنویس.

Blank writing area for the first paragraph with horizontal lines.

ب: برای موضوع کلی «هنر» سه موضوع کوچک‌تر بنویس.

Blank writing area for the second paragraph with horizontal lines.

پ: موضوع هر بند را بنویس:

بند اول:

بند دوم:

بند سوم:

خوانش و پردازش

متن زیر را بخوان و به پرسش‌ها پاسخ بده. ۱۴

می‌گویند یک شب هارون الرشید در خواب دید که همی دندان‌هایش به یکباره از دهانش بیرون ریخت. هارون برآشفته و وحشت‌زده از خواب پرید. صبح دستور داد خوابگزارانی را به دربار بیاورند تا خواب او را تعبیر کنند. خوابگزار پس از شنیدن خواب هارون، گفت: «زندگانی امیر دراز باد. همی نزدیکان و خویشان تو پیش از تو خواهند مُرد به طوری که هیچ کس باقی نخواهد ماند.» هارون خشمگین شد و گفت: «این مرد را ببرد و صد ضربه‌ی چوب بزند!» بعد فرمان داد خوابگزار دیگری را آوردند خوابگزار دُوم وقتی خواب را شنید گفت: «تعبیر خواب چنین است که امیر عمری بسیار طولانی خواهند داشت. عمری بس طولانی‌تر از همی خویشان و نزدیکان.» هارون گفت: «سخن یکی است. ولی عبارت با عبارت فرق بسیار است. به این مرد صد دینار بدهید!» «فوت کوره گری»

الف: هارون الرشید چه خوابی دیده بود؟

ب: چرا هارون الرشید خوابگزار اول را تنبیه کرد؟

پ: به نظر تو بین تعبیر خوابگزار اول و دُوم چه فرقی وجود دارد؟ چرا؟

ت: کدام جمله‌ی داستان را می‌توان به عنوان ضرب‌المثل استفاده کرد؟

عطار نیشابوری

عطار نیشابوری یکی از عارفان، صوفیان و شاعران ایرانی است. از آثار او می‌توان به الهی‌نامه، اسرار‌نامه، مصیبت‌نامه و ... اشاره کرد.

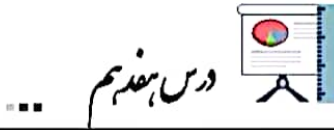
خودارزیابی

نیاز به تلاش	تاریک‌تر	خوب	خیلی خوب
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- متن درس را روان می‌خوانم و کلمات جدید را به درستی می‌نویسم.
- شعر نیشابوری را از حفظ می‌خوانم.
- کسی توانم کلماتی یا پسوند (کننده) بسازم.
- مفهوم ضرب‌بند را می‌دانم.
- ویژگی‌های مدارس خوب‌تر را می‌دانم.
- مفهوم کنایه را می‌دانم.

جعبه کلمات درس هفتم کلمات هم معنی	
نمایان شد - آشکار شد	رحمت - بخشش، مهربانی و ..
ظم نوری - نوعی ظم که با آن روی تخته هوشمند می نویسند.	ذکر - یاد کردن، دعا خواندن
فناوری - استفاده از علم در کارهای مختلف مانند پزشکی، بازرگانی و ..	کز - دروغ
ریز نقش - کسی که ثابت و تمام کوچکی دارد	

املا دادن:

عمیقی - لذت - منتقل - فاصله - حباط - معرفی - کنجکاو - هوشمند - احتیاج - قلم نوری
(لف)

هفت حرفی ← ریزنقشی - انگستان - کنجکاو - شگفت زده - رنگارنگ و ...
بدون نقطه ← مدرسه - هوا - صدا - رسم - وارد و ...
سه دندانه ← نفس - شهر - مدرسه - سمت - دستان و ...
پنج نقطه ← عمیقی - منتقل - تخته - احتیاج - پیامک و ...
(ب) به دلخواه دانش آموز

۱. هنرمند، دخترک، بازنده هیجان‌انگیز، خودخواه نفوذناپذیر، شورهزار
۲. (لف) نادرست ← فن آوری کارها را خطرناک نکرده بلکه باعث پیشرفت و تسریع در کارها شده است.
(ب) نادرست ← خواننده یعنی شخصی که چیزی را می‌خواند.
(پ) نادرست ← در فصل بهار رخ داده بود.

(ت) درست

۳. کلرمان ← موفق احسنت ← آفرین
طعم ← مزه علاف ← بیکار
ننا ← ستابش فتآوری ← پیشرفت علمی
صواب ← درست پیشواز ← استقبال

۴. سازنده

یابنده

دونده

شگننده

۵. مهتاب اولین روزی بود که به مدرسه‌ی جدید می‌رفت. بچه‌ها دستان را روی صفحه‌ای رنگی قرار می‌دادند و بعد وارد کلاس می‌شدند. مهتاب نشانی پایگاه رایانه‌ای را به پدر و مادرش داد سیس کنار پدر نشست و با هم سری به پایگاه مدرسه زدند.

۶. آب از دستش نمی‌چکد.

آب باکی را رو دستش ریختن

سر بی‌گناه بای دار می‌رود ولی بالای دار نمی‌رود.

سرش تو لاک خودش

آب در کوزه و ما گرد جهان می‌گردیم.

آب که به جا نمونه می‌گندد.

سر را با پینه بریدن.

سرش از خودش نیست.

۷.

(الف)

به حال بندگان خویش ناظر

خداوندا، تویی حامی و حاضر

زبان در شرح ذکرت می‌گشایم

نمای ذات پاکت می‌سرایم

از آن رو در پناهت می‌بناهیم

لها جز تو، ما کس را نخواهیم

(ب)

بیت اول ← حاضر - ناظر

بیت دوم ← می‌سرایم - می‌گشایم

بیت سوم ← نخواهیم - می‌بناهیم

۸ (الف) روز - ماه - سال

(ب) کودک - نوجوان - جوان

۹. به دلخواه دانش آموز

۱۰.

۲. راننده کامیون از داخل آبنه پشت سرش را دید.

۴. «ببازار موری که دلنه‌کش است/ که جان دارد و جان شیرین خوش است»

۵. راننده کامیون ما خود گمت: «گناه دارد بگذارم تا از من سفت بگیرد.»

۱. روزی کامیون و یک اتومبیل زبان در جاده حرکت می‌کردند.

۳. که ماشین زبان می‌آید و روی شیشه‌ی آن نوشته شده بود:

۷. فلعل نبین چه ریزه نشکن ببین چه تیزه

۶. وقتی که اتومبیل زبان از کامیون سفت گرفت راننده نوشته پشت زبان را خواند: